ДГ „Еделвайс" град Сливен

УТВЪРЖДАВАМ:

Директор /Янка Мандева/
Заповед №РД-13-145/15.01.2026г.

П л а н

за действие
при бедствия и аварии

учебна 2025– 2026г

Съдържание:

ЧАСТ ПЪРВА
Общ план за действие при бедствия и аварии
I. Общи положения

- Характеристика на района
- Строителна характеристика на детската градина
- Личен състав и режим
- Цели и задачи на плана

II. Възможни бедствия на територията на детската градина и прогноза за тяхното проявление

III. Изводи от вероятната обстановка и задачите, произтичащи от тях

IV. Поддържане на постоянна готовност

V. Оповестяване

VI. Управление на дейностите

VII. Ред на въвеждане на плана

ЧАСТ ПЪРВА

ЧАСТ ВТОРА
План за действие при земетресение
ЧАСТ ТРЕТА
План за действие про снегонавявания и обледяване

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА
План за действие при наводнение

ЧАСТ ПЕТА
План за действие при пожари

ЧАСТ ШЕСТА
План за действие при промишлени аварии

ЧАСТ СЕДМА
План за действие при радиоактивно замърсяване
ЧАСТ ОСМА
План за действие при терористичен акт

ЧАСТ ДЕВЕТА
Приложения

ЧАСТ ПЪРВА

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- **Характеристика на района**

Детската градина е разположена в източната част на гр. Сливен, кв.”Дружба”. В близост до него се намират жилищни блокове с № 8, 4, 3, 39, цех за стъклопоставяне, газ станция – на около 400-450 м. на север зад мебелна къща.

- **Строителна характеристика на детската градина**

Обща площ (кв.м) - 4 990м^2
Застроена площ (кв.м) - 1 077 м^2
Незастроена площ (кв.м) - 3 913м^2
Плътност на застрояването -
Брой на сградите/секциите/ - 1 сграда с четири секции
Етажност на всяка от тях - 2
Степен на пожароопасност - първа
Тип строителство съгласно чл.123 от Наредба№5от2001г- от пакетоповдигащи плочи
Полуподземен етаж (характеристика)-

Първи етаж (характеристика)

Блок А – юг- 2 занимални и спални едновременно, 2 офиса, 2 сервизни помещения, малки стаички, 1 коридор, 1 стълбище, 2 тераси

Блок Б- изток- 1 спалня, 1 занимална и спална едновременно, 1 офис, 1малка стаичка, 1 сервизно помещение, 1 коридор, 1 стълбище ,1 тераса.

Блок В- запад- 1 стая на огняра, 1 сервизно помещение, 1 коридор.

Блок С- север- административен блок: дирекция, кабинет на ЗАС, медицински кабинет, методичен кабинет, учителска стая, сервизно помещение, 2 коридора, топла връзка между блок А и блок С; кухненски блок – помещение за приготвяне , на храната, подготвително помещение, хранителен склад, зеленчуков склад, складове за амбалаж, помещение за получаване на готовата храна, сервизни помещения.

Втори етаж(характеристика)
Блок А юг- 2 занимални и спални едновременно, 2сервизни помещения, 2 малки стаички, 2 офиса, 1 коридор, 2 тераси.
Блок Б изток- 1 спалня и занималня едновременно, 1занималня ,1 сервизно помещение, 1 малка стаичка, 1 офис, 1 коридор, стълбище.
Блок В запад- 1перално помещение, 1 сушилня, 2 склада, помещение за чисто бельо, баня, офис, 1 коридор, 1 стълбище.

Под покривно пространство(характеристика)- няма

Наличност на:
Скривалище- няма
Противорадиационно укритие – няма

АКТУАЛИЗАЦИЯ ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026 год.

- **Личен състав и режим за учебната 2025/2026 год. в ДГ „Еделвайс”кв. „Дружба”**

Детската градина има **общо** личен състав: **192**

От тях:

Деца 162, учители 9 , друг персонал 21 .

целодневно:

Общ брой на:

Деца 166 , учители 9 , друг персонал 21

От тях:

първа смяна с 166 деца 4 учители, с 16 друг персонал-помощен и медицински

втора смяна с 163 деца 4 учители, с 16 друг персонал.

.

- **Цели и задачи**

Цели:

- Да създаде организация за работа и действия на ръководството, педагозите, възпитателите, наличния друг персонал и децата при възникване на критични ситуации, вследстие бедствия и аварии, застрашаващи живота и здравето им.
- Да се набележат мероприятия за намаляване на опасностите при възникване на извънредни ситуации
- Да се запази живота и здравето на личния състав на детската градина.
- Да се създаде оптимална организация за своевременно прогнозиране характера и последствията от критични ситуации и бедствия

Задачи:

- да анализира възможните бедствия и прогнозира последиците от тях;

- да разпише мерките за предотвратяване или намаляване на последиците от авариите на територията на детската градина;
- да разпише мерките за защита на децата и персонала в детската градина;
- да разпредели задълженията и определи отговорните органи и лица за изпълнение на предвидените мерки;
- да предвиди средства и ресурси за ликвидиране на последиците от аварийни ситуации;
- да осигури добро взаимодействие между органите на изпълнителната власт, екипите на ведомствата, имащи отношение по защитата при бедствия;
- да осигури навременно уведомяване на органите на изпълнителната власт и населението при заплаха или възникване на авария.

II. ВЪЗМОЖНИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА И ПРОГНОЗА ЗА ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ ТЯХ.

На територията на детската градина е възможно да се развие сложна обстановка вследствие възникването на:

- **земетресение** – сеизмично явление, свързано с движение на възникнали разместванията или разкъсвания в земните недра, вследствие съществуващите напрежения. Регионът ни попада към Средногорския район на Маришко-тунджанската сеизмична зона. Има дълбочина 50-100 км с магнитуд 7.1 – 7.5 по скалата на Рихтер и интензивност VIII степен по скалата на Медведев-Шпонхойер-Карник. Очертани са три разлома с осови линии: Казанлък-Сливен; Нова Загора-Котел; Стара Загора-Твърдица. При земетресение с магнитуд 7.1 по Рихтер ще се създаде **сложна обстановка,** следствие повреди и разрушения по сградата, прекъсване на водопроводната, електрозахранващата и телефонната мрежа в детската градина и не на последно място масовата психоза сред децата и персонала.При възникване на земетресение се очаква:
- **снежни бури, поледици и обледявания** – характерни за студеното полугодие на годината, при което ще бъде затруднено влизането в двора на детската градина, входовете и страничните помещения. Ще настъпят повреди и частични разрушения по сградата, вероятността да има прекъсване на водопроводната, електрозахранващата и телефонната мрежа е голяма, възможно е преустановяване връзката със СОТ. Съществува реален риск да се преустановят занятията.
- **наводнение** – опасност, вследствие проливни и продължителни валежи или аварии във водоснабдителната и канализационна мрежа, като по-сериозно ще пострада първия етаж на заведението с цялостното оборудване, възможни повреди по комуникационните системи (изключване телефон, късо съединение, увреждане на документация, инвентар и пр.). Реална причина да наруши режима на работа и занятията с децата.При опасност от наводнение ще бъдат:
- **пожар** – инцидент, при който по различни причини започва физико-химичен процес с висока температура и отделяне на опасни за здравето и живота продукти от горенето на облицовки, килими, пътеки, инвентар, детски играчки

и др., ще настъпи паника сред персонала и децата, има вероятност да пострадат деца или персонал, които ще имат нужда от спешна помощ.

- **химическо замърсяване /промишлена авария/** – това е възможно при изтичане на опасни вещества, вследствие авария в предприятие или при пътен инцидент и пр**.** Детската градина не се намира в близост с такава опасност. Детската градина ще попадне в общата обстановка на града при повсеместно химическо замърсяване от инцидент.
- **радиоактивно замърсяване -** вследствие авария в АЕЦ или трансгранично замърсяване на територията на общината. В региона няма източници на радиоактивно замърсяване. Сливен се намира извън 100 килиметровата зона на замърсяване при авария в АЕЦ Козлудуй. Детската градина ще попадане в общата обстановка на града.
- **терористичен акт** – извънредна ситуация с пряка опасност за здравето и живота на децата и персонала, поражения по материалната база. Възможно е проява катоо заплаха от отвличане на дете или възрастен представител на персонала, телефонен инцидент или откриване на вещество с неизвестен произход.

III. ИЗВОДИ ОТ ВЕРОЯТНАТА ОБСТАНОВКА И ОСНОВНИ ЗАДАЧИ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ НЕЯ:

При възникване на **земетресение** се очаква:

- частично разрушаване на основната сграда,
- счупване стъклата на прозорците на двата етажа,
- частично увреждане на входните и вътрешни врати,
- затрупване на оборудването в занимални, увреждане на инвентара,
- прекъсване на всички възможни комуникационни връзки
- паника сред персонала, децата, родителите и живущите в квартала.

При **сложна обстановка от снежни виелици** е възможно:

- голям прозент счупени стъкла,
- разрушена козирка на покрива,
- изкоренени и повредени дървета,
- прекъснати комуникации - електрозахранване, телефонна връзка, водоподаване,
- блокирани входове.

При опасност от **наводнение** ще бъдат:

- заляти двора и занималните на първия етаж,
- уведени оборудване и помещения,
- повреди по комуникационните системи.

Пожарът ще обхване постепенно отделни помещения от сградата и ще настъпи:

- повсеместно задимяване на помещенията и блокиране на входовете
- животът и здравето на децата и персонала ще бъде застрашени

- огромни щети на материалната база

Химическо замърсяване – не застрашава района на детската градина. Възможно е помещенията да не са добре херметизирани, децата и персонала да се намират на открито, при което:

- е възожно да бъдат предизвикани алергии, задушавания и пр.
- не е изключено замърсяване на въздуха в помещенията

Радиоактивно замърсяване – възможно е помещенията да не са добре херметизирани, децата и персонала да се намират на открито. При получаване на сигнала за опасността, ръководството и личния състав следват всички указания за поведение и действие.

Тероризъм – отвличане на дете или възрастен представител на персонала, телефонен инцидент или откриване на вещество с неизвестен произход ще поставят ръководството да действа съгласно случая.

Основни задачи

- разработване и подържане на плана за действие при бедствия и аварии.
- своевременно информиране при възникване на кризисна ситуация:

в работно време

☎ 044/663 066, 044/611 136, 0894 442914 - дежурен при Общински съвет за сигурност и управление при кризи – Сливен за всякакви аварийни ситуации

☎ 044/667 962 - Областна Дирекция "Гражданска защита" – Сливен, за инциденти, изискващи намесата на органите за защита.

Денонощно

☎ 044/633 112 - оперативен комуникационно-информациоенен център – ОКИЦ - Сливен

☎ 044/663 066, 044/611 136, 0894 442 914 - дежурен при Общински съвет за сигурност и управление при кризи – Сливен

- Ограничаване достъпа до засегнатия район.
- Вземане на незабавни мерки за защита и укриване на личния състав.
- Създаване на организация за своевременно откриване, извеждане и оказване на първа медицинска помощ на пострадалите.
- Своевременно оповестяване и при необходимост провеждане на евакуация на децата и персонала, намиращи се в зоната на радиоактивно замърсяване.

- Осигуряване на индивидуални средства за защита и препарати за йодна профилактика и създаване организация за извозване и раздаване в максимално съкратени срокове.
- Приспособяване на защитни съоръжения.
- Въвеждане на строг контрол за недопускане на заразяването на хранителните провизии и спазване на санитарно-хигиенните изисквания.

IV. ПОДДЪРЖАНЕ НА ПОСТОЯННА ГОТОВНОСТ ЗА ДЕЙСТВИЯ ПРИ БЕДСТВИЯ, АВАРИИ И КАТАСТРОФИ

Органи и групи за действия при бедствия и аварии.

В детската градина са изградени:

1.Щаб по сигурност и управление при кризи

Съставът на щаба е определен със заповед, съгласно приложение № 1

Задачи на щаба:

- организира защитата на личния състав при бедствия, аварии и катастрофи.
- организира обучението на децата и да изготвя ежегодно план-график за провеждане на обучението им за действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари съгласно утвърдената от Министъра на МОН Учебна програма
- планира превантивни мероприятия и организира тяхното изпълнение.
- поддържа органите и групите в готовност за действия при бедствия и аварии.

2. Група за наблюдение и оповестяване

Съставът на групата, съгласно заповедта от приложение№ 2.

Задачи на групата:

- организира непрекъснато наблюдение при обявена опасност от бедствия, аварии и катастрофи в района на учебното заведение;
- разузнава района на детската градина веднага след бедствие, авария или катастрофа и да осигури първата информация за пострадали и състоянието на сградния фонд;
- подпомогне директора на детската градина при изясняване на цялостната обстановка след бедствие или авария.
- да информира своевременно Щаба за възникнали промени в обстановката

3.Санитарен пост

Съставът на поста е съгласно заповедта в приложение № 2.

Задачи на поста:

- Да провежда ежегодно обучение за оказване на спешна медицинска помощ;
- Да участва в провеждането на всички санитарни и противо-епидемиологични мероприятия в детската градина;
- Да подпомогне в реална ситуация изпратените от общината медицински сили в усилията им за спасяване на живота на пострадалите.

4.Група за получаване и раздаване на индивидуални средства за защита

Съставът на групата е съгласно заповедта в Приложение № 2.

Задачи на групата са да:

- съхранява и получените ИСЗ съгласно дадените указания;
- води точен отчет на полагащите се ИСЗ;
- създаде организация за бързото получаване и раздаване на ИСЗ;
- поддържа получените ИСЗ в пълна готовност за раздаване;
- поддържа актуални списъци с размерите на необходимите ИСЗ;

5.Група за поддържане и експлоатация на колективните средства за защита (херметизиране на помещения)

Съставът на групата е съгласно заповедта в приложение № 2.

Задачи на групата са да:

- създаде организация за приспособяването и обособяването на помещение за колективна защита;
- организира бързото затваряне на вратите, прозорците и отдушниците в сградата в обособеното помещение и раздаде подръчни средства за херметизиране на помещението.

6.Група за противопожарна защита

Съставът на групата е съгласно заповедта в Приложение № 2 и съгласно инструкциите на РС ПБЗН.

Задачи на групата са строго разписани по указанията на РСПБЗН.

V. ОПОВЕСТЯВАНЕ И ПРИВЕЖДАНЕ В ГОТОВНОСТ

На Щаба

Оповестяване на членовете на щаба се извършва съгласно Приложение № 3

Щаба се оповестява при:

- опасност и критична ситуация, следствие на бедствие или авария и пожар /т.е. при реална обстановка/;
- провеждане на учение по Плана на ПОбК за ЗНБАК;
- проверка на готовността на щаба;
- решение на Председателя на Щаба.

Привеждане в готовност на щаба.

Щаба за изпълнение на плана се събира в методичния кабинет, анализира обстановката, внася корекции в зависимост от конкретната обстановка и се доуточняват:

- мероприятията за незабавно изпълнение;
- редът за действия;
- задачите;
- редът за обмен на информация по хоризонтала и вертикала;
- съставът и задачите на органите и групите за взаимодействие и връзката с тях.

На групите

Оповестяване на групите се извършва съгласно Приложение 4.

Привеждане в готовност на групите

Групите се събират в методичния кабинет. Уточняват се задачите. Получават видовете имущества

VI. УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙСТВИЯТА ПРИ БЕДСТВИЯ, АВАРИИ И КАТАСТРОФИ

Извършва се от Янка Динева- директор, а при отсъствие или невъзможност от Николина Станчева- главен учител

В случай, че има жертви, пострадали, необходимост от евакуация от втория етаж и други особени случаи и при участие на професионални и доброволни формирования, ръководството се извършва от Янка Динева или Николина Станчева, до пристигането на специализирани екипи и се продължават действията под ръководството на общия ръководител на спасителните работи.

VII. РЕД ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА ПЛАНА И ИНФОРМИРАНЕ НА ЛИЧНИЯ СЪСТАВ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Планът се въвежда в действие в зависимост от ситуациата и нейните мащаби.

Оповестяване на личния състав – по Приложение №3

По време на занимания

съгласно Приложение № 3 оповестяването се извършва от Секретаря на щаба–Акулина Паскова, а в негово отсъствие от Пепа Славова.

В периода между две смени, ако в детската градина отсъства Секретарят на щаба, оповестяването се извършва от Стела Кючукова- член на комисията или дежурният за деня в детската градина, който поема временно ръководството и управлението на комисията.

През периода от 19.00 ч. до 7.00 ч. оповестяването се извършва от **Янка Динева.**

В почивните дни оповестяването се извършва от **Янка Динева.** За оповестяване се използват звънеца или чукане по метален предмет.

Забележка: Ако характерът на бедствието е такъв, че позволява поетапност в работата, за да се избегне паниката, е целесъобразно етапно да бъдат информирани: първо ръководството, след това - педагогическия, административния, обслужващия персонал и работниците, които да извършат мероприятията по информиране и организиране на действията на децата.

Осигурявяне с индивидуални средства за защита /ИСЗ/

ИСЗ на личния състав се съхраняват в складовете на Община Сливен.

Раздаване на ИСЗ

- Раздаването на ИСЗ в детската градина става въз основа по предварително изготвен разчет.
- Транспортът за получаване на ИСЗ се осигурява своевременно от Директора

Раздаване на ИСЗ става:

- в занималнята на първия етаж съгласно Приложение № 8.
- с раздавателно-приемателна ведомост съгласно Приложение № 9

Указател с телефонни номера

№	Име, фамилия	длъжност	Телефон за връзка	
			стационарен	мобилен
1.	Янка Динева	Председател		0897251880
2.	Акулина Паскова	Секретар		0899206116
3.	Пепа Славова	Заместник		0888188926

		председател		
4.	Светла Атанасова	Р-л на гр. за получаване на ИСЗ		0887519294
5.	Стела Кючукова	Р-л санитарен пост		087986696
6.	Янка Пенчева	Р-л на група за ПБС	7	0886008084

РУП гр. Сливен 663 011
644 644

ЧАСТ ВТОРА

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ СИЛНИ ЗЕМЕТРЕСЕНИЯ

Земетресението е сизмично явление, свързано с движение на възникнали разместванията или разкъсвания в земните недра, вследствие съществуващите напрежения. Регионът попада към Средногорския район на Маришко-тунджанската сеизмична зона. Има дълбочина 50-100 км с магнитуд 7.1 – 7.5 по скалата на Рихтер и интензивност VIII степен по скалата на Медведев-Шпонхойер-Карник. Очертани са три разлома с осови линии: Казанлък-Сливен; Нова Загора-Котел; Стара Загора-Твърдица.
При земетресение с магнитуд 7.1 по Рихтер ще се създаде **сложна обстановка,** следствие повреди и разрушения по сградата, прекъсване на водо и електропреносната мрежа в детската градина, телефоните и не на последно място масовата психоза сред децата и персонала ще бъде факт.

Цялостното ръководство на СНАВР се осъществява от ОбССУК, който поддържа постоянна готовност, контролира и координира дейностите на съветите при детските градини и дава необходимите указания за ефективно провеждане на мероприятията.

Основните усилия се насочват за провеждане на спасителните мероприятия в най-силно пострадалите райони.

Органи на взаимодействие – ОбСС, РУО на МОН.

Ред за действие на Щаба

След преминаване на силния трус (около 60 сек) Щаба извършва следното:

- Организира извеждането на децата незабавно (след около 60 сек) на определеното място – южната част от двора на детската градина.
- Организира оказването на първа долекарска помощ на пострадалите и транспортирането им до болнични заведения;

- Прави проверка на изведените деца, ако има липсващи, организира издирването им в сградата;
- Прави необходимите донесения до ОбСС и поддържа непрекъсната връзка с дежурния по Общински съвет за сигурност за получаване на помощ и указания;
- Подпомага организацията на разузнаване за уточняване на обстановката в детската градина - пострадали, пропуквания, разрушения, пожари, повреди по комунално - енергийната система и др. и определя пътищата за извеждане на децата;
- Определя местата и маршрутите за извозване – южната част на двора

Действия след напускане зоната на разрушения.

- Издирва и уведомява родителите на пострадалите деца;
- Издирва и устройва децата, чийто семействата са пострадали.

ЧАСТ ТРЕТА

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ СНЕЖНИ БУРИ, ПОЛЕДИЦИ И ОБЛЕДЯВАНИЯ

Снежни бури, поледици и обледявания са характерни за студеното полугодие на годината, при което ще бъде затруднено влизането в двора на ДГ, входовете и страничните помещения. Ще се прекъснат телефоните, елекроснабдяването и водоподаването, частични повреди по инсталационните схеми, преустановена връзката със СОТ.

Органи и сили, с които ще си взаимодействат – ОбСС и РУО на МОН.

Ред за действие

Дейността на Щаба , след като бъде уведомен от дежурния по Общински съвет за сигурност се изразява в:

- Осигуряване режим на поддържане на водните и парни инсталации за изключване възможността от възникване на аварии и усложняване на обстановката;
- Осигуряване почистването и опесъчаването на района пред и в двора на училището;
- Поддържане непрекъсната връзка с Общинския щаб за помощ и указания;
- Организиране извозването на личния състав до местоживеенето, ако детската градина се намира в друго населено място или е в извън населен район.
- При невъзможност за придвижване до местоживеенето, организира настаняването на личния състав в подходящи условия и изхранването им до осигуряване на възможността за завръщането им по домовете;

- Организиране информиране на личния състав за правилата за действия при създадената обстановка;
- Организиране осигуряването на първа и лекарска помощ при необходимост;
- Организиране информиране на родителите и близките за здравословното състояние на личния състав и тяхното местонахождение;
- При необходимост изготвя предложение с точна мотивация до Общинския щаб за временно прекратяване на занятията.

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ НАВОДНЕНИЕ

Наводнението е опасност, следствие проливни и продължителни валежи или аварии във водоснабдителната и канализационна мрежа, като по-сериозно ще пострада първия етаж на заведението с цялостното оборудване, повреди по комуникационните системи (изключване телефон, късо съединение, увреждане на документи, инвентар и пр.).

Органи и сили на взаимодействие - ОбСС, „ВиК” ООД, РС „ПБС”, РУО на МОН

Ред за действие: уведомява се ОбСС и РУО на МОН и след това, съгласно ситуацията и необходимостта от привличане на сили и средства.

При опасност от наводнение
Дейността на Щаба, след като бъде уведомен от дежурния по Общински съвет за сигурност, се изразява в това да:

- Организира дежурство (денонощно дежурство за тези детски градини, които са с непрекъсваем режим на работа) и осигурява връзка с Общинския щаб;
- Осигурява изпълнението на всички решения, взети от Общинския щаб;
- Организира изнасянето на ценно имущество и документи от помещенията, в които има опасност от наводнение;
- Организира временно прекратяване на заниманията в помещения, застрашени от наводнение;
- Доуточнява маршрутите и местата за установяване до преминаване на опасността.

След възникване от наводнение:

- Оповестява личния състав
- Прекратява заниманията;
- Организира своевременно извеждане на децата и персонала на безопасно място и дава указания за тяхното поведение, съобразно конкретната обстановка;
- Прави проверка на изведените деца; ако има липсващи орагинизира издирването им
- Съобщава на Общински щаб за състоянието на детската градина и при необходимост иска конкретна помощ;

- Места и маршрути за извеждане пеша- извеждане през аварийните изходи до най- високата част на двора.

Действия след напускане на наводнената зона:

- Издирва и се грижи за деца, чиито семейства са пострадали от наводнението;
- Издирва и уведомява родителите на пострадали деца

ЧАСТ ПЕТА

ПОЖАР В СГРАДАТА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Цел: Да се организира и реализира безпрепятствено напускане на застрашените помещения или цялата сграда и не се допуснат човешки жертви, увреждане на здравето на застрашените деца, учители, административен и помощен персонал при възникване на пожар.

При пожар се извършват следните действия.

- Незабавно съобщаване на службите за "ПБС" на тел: 160
- Съобщаване на намиращите се в сградата деца, учители административен и помощен персонал за необходимостта от евакуация:

присъстващите в сградата се известяват и евакуират в следната последователност:

- съседни помещения и зони на тази, в която е възникнал пожара
- помещения и зони, намиращи са на по-горни етажи от застрашения
- при необходимост се евакуират децата, учителите, административния и помощен персонал от помещения, разположени на по-ниски етажи.

Система за съобщаване за присъстващите в сградата:

При възникване на пожар в самата сграда (помещение):

- служителят, забелязал или установил запалване, пожар или авария е длъжен да съобщи на застрашените хора в канцеларията на детската градина или на охраната
- при постъпване на сигнал за пожар към служителя от охраната, дежурният учител или друг служител, същият известява в зависимост от обстановката всички зони за необходимост от евакуация и службите за "ПАБ"

При възникване на пожар извън сградата (помещение)

- при постъпване на сигнал за евакуация, членовете на групата за противопожарна защита организират незабавното напускане на зоната.

Известяването се извършва в следната техническа последователност:

- по телефон
- по мобилен телефон

При известяване на служба "ПБС" се съобщава следното:

- длъжност и фамилия
- име на обекта

- вид на възникналата опасност и темп на нарастване, има ли застрашени хора

Действие за локализиране на пожар и за свеждане на опасностите и щетите до минимум при пожар

При пожар

- гасене на огнището на запалване чрез преносимите уреди за първоначално пожарогасене
- изключване на електрическото захранване на етажа
- след приключване на евакуацията – затваряне на вратите на помещението или зоната с пожар, за да не се допусне задимяване на съседни части на сградата
- след пристигане на екипите на служба "ПАБ" се свежда информация за евакуацията, извършените действия по пожарогасенето и други при поискване
- при застрашаване на ценна документация и имущество се вземат мерки за евакуацията, а в краен случай и за активна защита, без да се поема излишен риск от служебните лица

Функции и отговорности на длъжностните лица, изпълняващи задължения по време на евакуация

Всеки служител, забелязал пожар е длъжен да съобщи на дежурния по охрана и на директора на детската градина, както и на застрашените лица.

Директорът или член на групата за противопожарна защита:

- ръководи действията при евакуация
- Контролира изпълнението на задълженията на длъжностните лица
- анализира изпълнението на задълженията и при необходимост предлага промени за подобряване на взаимодействието.

Отговорниците по ПБ определени със заповед на директора на детската градина- Янка Пенчева- медицинска сестра и Акулина Степановна-учител:0899206116:

- съдействат при евакуацията на децата
- организират евакуация на ценна документация и имущество
- докладват за приключване на евакуацията
- анализират изпълнението на задълженията и при необходимост предлагат промени за подобряване на взаимодействието.

Физическата охрана на детската градина:

- преценява естеството на опасността, взема решение за необходимост от евакуация и го разгласява на всички присъстващи в сградата
- съобщава на служителите на "ПАБ", докладва на ръководството на детската градина
- подпомага с информация службите за "ПАБ", след тяхното пристигане
- изключва цялостно или частично електрозахранването на етажа или сградата

Директорът:

- отключва евакуационните изходи на сградата, когато в нея се провеждат занятия

- организира отключването на аварийните изходи при необходимост
- организира изключването на електрическото захранване на зоната
- организира усилена охрана за недопускане връщане на хора в застрашената зона
- докладва за обстановката
- наблюдава за недопускане на паника и емоционален натиск при евакуация на децата
- приема докладите на отговорниците за евакуация
- докладва за приключване на евакуацията

ЧАСТ ШЕСТА

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ ПРОМИШЛЕНИ АВАРИИ

Детската градина не попада под заплахата на инциденти от химическо замърсяване вследствие промишлена аварии или пътен инцидент, но е вероятно да попадне в общата обстановка за територията на квартала или града.

Органи и групи, с които ще си взаимодействат – ОбСС, РУО на МОН, ТД ГЗ.

Ред за действие.

След получаване на сигнал или съобщение за авария, съпроводена с отделяне на силно действащи отровни вещества, дейността на Щаба в детската градина се изразява в следното:

- Информира личния състав за аварията и потенциалната опасност;
- Оценява обстановката и набелязва мероприятия за изпълнение;
- Незабавно дава указания за действия;
- Осигурява охрана на детската градина

Ако параметрите на аварията позволяват извеждане от сградата*:*

- Организира максимално бързото извеждане на личния състав от сградата и застрашения район в посока перпендикулярна на разпространението на токсичния облак на безопасно място
- Изготвя и предава донесение до Дежурния по Общински съвет за сигурност /ОбСС/ за създалата се обстановка и предприетите защитни мероприятия;
- Осигурява първа до лекарска помощ при необходимост и взема мерки за транспортиране на пострадалите до болнично заведение

Ако параметрите на аварията не позволяват извеждане от сградата:

- Организира своевременното херметизиране на помещенията с подръчни средства и материали;

- Организира своевременното раздаване на наличните ИСЗ или подготвя подръчни средства за защита на дихателните органи и съответните разтвори за неутрализиране на промишлените отровни вещества;
- Организира извеждането на децата в безопасната част на детската градина в зависимост от промишлените отровни вещества;
- Осигурява първа до лекарска помощ в случаите, когато има обгазени и пострадали и взема мерки за транспортиране на пострадалите до болнично заведение.

ЧАСТ СЕДМА

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ РАДИОАКТИВНИ ЗАМЪРСЯВАНИЯ

Детската градина ще попадане в общата обстановка от радиоактивно замърсяване на територията на общината, вследствие авария в АЕЦ. В региона няма източници на радиоактивно замърсяване. Сливен се намира извън 100 килиметровата зона на замърсяване при авария в АЕЦ Козлудуй.

Органи и групи, с които ще си взаимодействат – ОбСС и РУО на МОН, ТД ГЗ.

Дейността на Щаба при авария в АЕЦ или трансгранично радиоактивно замърсяване се изразява се в:

- Оценка на обстановката и набелязване на мероприятия
- Оповестяване на личния състав ;
- Инструктиране на личния състав;
- Осигурява се във всяка стая или кабинет един прозорец за проветряване, покрит с плътен памучен плат;
- Осигуряват се средства и се херметизират по указаните, от специалист от дирекция “Гражданска защита”, способи всички останали прозорци, врати и отдушници
- Прекратяване се заниманията на открито, както и всички други дейности, изискващи събирането на много деца на едно и също място като излети, екскурзии, конференции и т.н. ;
- На целият личен състав да се подготвят памучно-марлени превръзки по дадения образец от специалист на дирекция “Гражданска защита” ;
- Подготвят се табелки с надпис “Водата –забранена за пиене”
- От хранителния блок се раздават за консумация само пакетирани в солидни опаковки храни
- **Изгражда се комисия в състав: Председател:Стела Кючукова– Медицинска сестра; Членове: Здравка Дянкова и Ваня Георгиева,** която да упражнява ежедневен контрол върху личната хигиена и мерките за противорадиационна защита в хранителния блок;
- Да се монтират “виндфанг”(полиетиленови завеси) пред входовете на хранителния блок и детската градина.

- Да се осигурят необходимите количества препарати за дезактивиращи разтвори и текстилни материали за почистване;
- Да се осигурят необходимите разтвори и дезактивиращи вещества за обработка на хранителните продукти в хранителния блок;
- Да се подготвят и оборудват места за изтупване на връхните дрехи и съхраняването им;
- Да се определят и оборудват места за измиване на ръцете;
- Да се приведе в изправност остъклението и затварянето на прозорците и вратите;
- Организира извършването на анализ на водата и храната в радиометричните лаборатории на общината;
- Планира и провежда ежедневни инструктажи за радиационна защита на персонала и работниците;
- Ако се получат указания от Общински щаб за раздаване на йодни таблетки, цялостната дейност се организира и провежда от медицинско лице съвместно с изградените санитарни постове;
- Да се разяснява на децата какво трябва да бъде тяхното поведение след отлагането на радиоактивен прах. Акцентира се върху завишените изисквания към тяхната лична хигиена;
- Актуализира се Плана в съответствие с Плана на ОбСС.

Дейност на Щаба **след радиоактивно замърсяване**

Извършените подготвителни мероприятия преди радиоактивното замърсяване на района се привеждат в действие и допълнително се извършва следното:

- Проветряването на помещенията става за кратко време и само през прозорец с опънат плътен памучен плат;
- Забранява се излизането на децата извън сградата до второ нареждане;
- Забранява се пиенето на вода от водопровода до второ нареждане;
- Движението извън детската градина става само с памучно-марлени превръзки;
- Почистването става само с мокър парцал и с поливане с вода;
- Пред входовете, стълбището и занималните се поставят мокри изтривалки, които се сменят често в зависимост от степента на радиоактивно замърсяване;
- Площадките пред детската градина се измиват ежедневно с вода;
- Забранява се тичането по коридорите и стаите, за да не се вдига прах;
- В хранителния блок не се допускат деца с връхни дрехи и недобре почистени обувки;
- Изгражда се комисия за ежедневен контрол на храната.

ЧАСТ ОСМА

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ ТЕРОРИЗЪМ

Тероризъм – отвличане на дете или възрастен представител на персонала, телефонен инцидент или откриване на вещество с неизвестен произход ще поставят ръководството да действа съгласно случая

Органи и групи, с които ще си взаимодействаме: РУП и РУО на МОН, ОбСС

Ред за действие.

След получаване на сигнал или съобщение за терористичен акт, Съветът в детската градина:

- Оценява обстановката и набелязва мероприятия за изпълнение, като стриктно се спазват указанията от компетентните органи;
- Незабавно оповестява намиращият се в детската градина личен състав и дава указания за действия;
- Осигурява охрана на детската градина

Ако параметрите на терористичния акт позволяват извеждане от сградата:

- Организира максимално бързо уведомяване на родителите и бързото извеждане на личния състав от сградата с прякото участие на силите от РУП.
- Изготвя и предава донесение до Дежурния по Общински съвет по сигурност и управление при кризи (ОбСС) чрез телефон 66 30 66 за създалата се обстановка и предприетите защитни мероприятия;
- Осигурява първа до лекарска помощ при необходимост и взема мерки за транспортиране на пострадалите до болнично заведение

Ако параметрите на терористичния акт не позволяват извеждане от сградата:

- Организира своевременното затваряне на вратите, прозорците на помещенията и изходите.
- Изготвя и предава донесение до Дежурния по Общински съвет за сигурност и управление при кризи (ОбССУК)/ чрез телефон 66 30 66 за създалата се обстановка и предприетите защитни мероприятия;
- Осигурява първа до лекарска помощ за децата и персонала.

ЧАСТ ДЕВЕТА

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1.Заповед за назначаване Щаб за изпълнение на плана
2. Заповед за назначаване на групите.
3. Ред за оповестяване на Щаба и групите.
4. Сигнали за „Гражданска защита”.
5.Заявка за необходимите ИСЗ
6. Правила за поведение при различните видове бедствия.

Детска градина „Еделвайс” – гр. Сливен

ЗАПОВЕД

№ РД 13-143/15.01.2026г.

С цел правилното организиране действията на личния състав при възникване на критична ситуация на територията на детската градина и потенциална заплаха за живота и здравето на децата и персонала и в изпълнение изискванията на Закона за защита при бедствия и Закона за управление при кризи

нареждам:

1. В срок до 15.01.2026 г. да бъде актуализиран състава на групите, както следва:

Група за наблюдение и оповестяване

Ръководител: **Николина Станчева**

Членове:

Петя Маринова

Веска Георгиева

Светлана Славчева

Санитарен пост

Ръководител: **Стела Кючукова**

Членове:

Янка Пенчева

Анелия Вълчева

Здравка Дянкова

Група за получаване и раздаване на индивидуални средства за защита (ИСЗ)

Ръководител: **Светла Атанасова**

Членове:

Димитър Стефанов

Елена Димитрова

Нела Пенчева

Група за противопожарна защита

РЪКОВОДИТЕЛ: **Янка Пенчева**

Членове:

Акулина Паскова

Мария СЪбева

2. Изпълнението възлагам на Секретаря на Съвета.

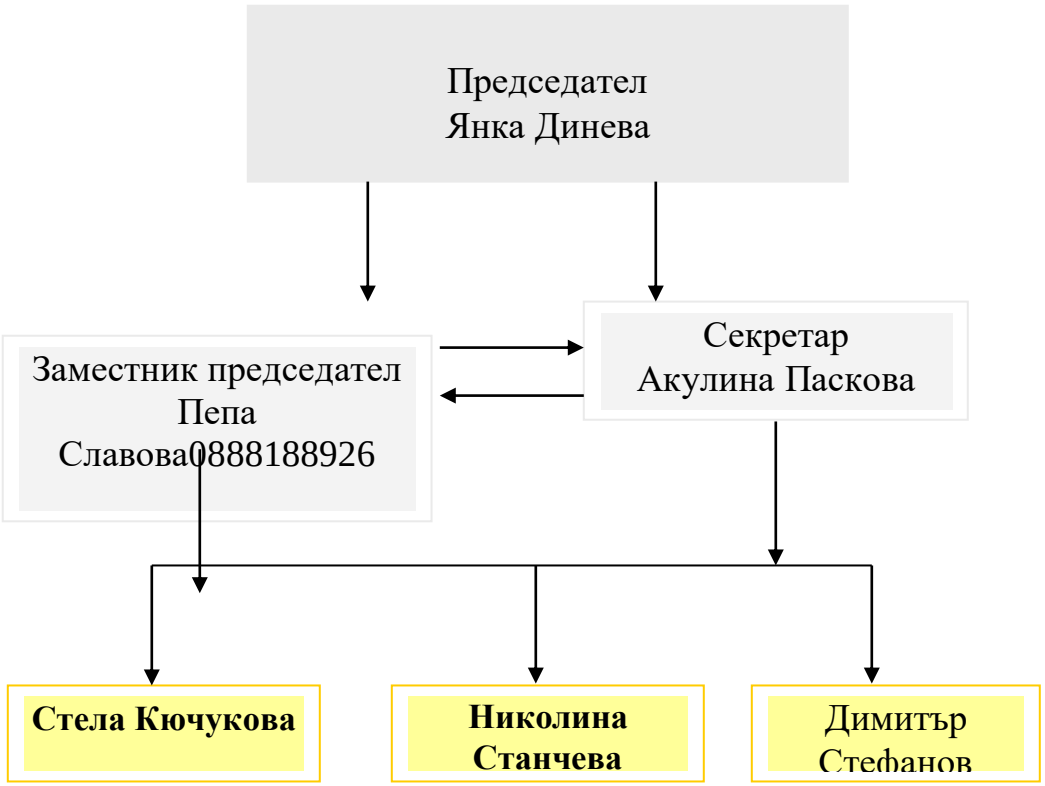
3. Настоящата заповед да се доведе до знанието на всички длъжностни лица за сведение и изпълнение.

Контрола по изпълнението на настоящата заповед възлагам на Пепа Славова.

ЗА ДИРЕКТОР:
/ Я.Динева/

Приложение № 3

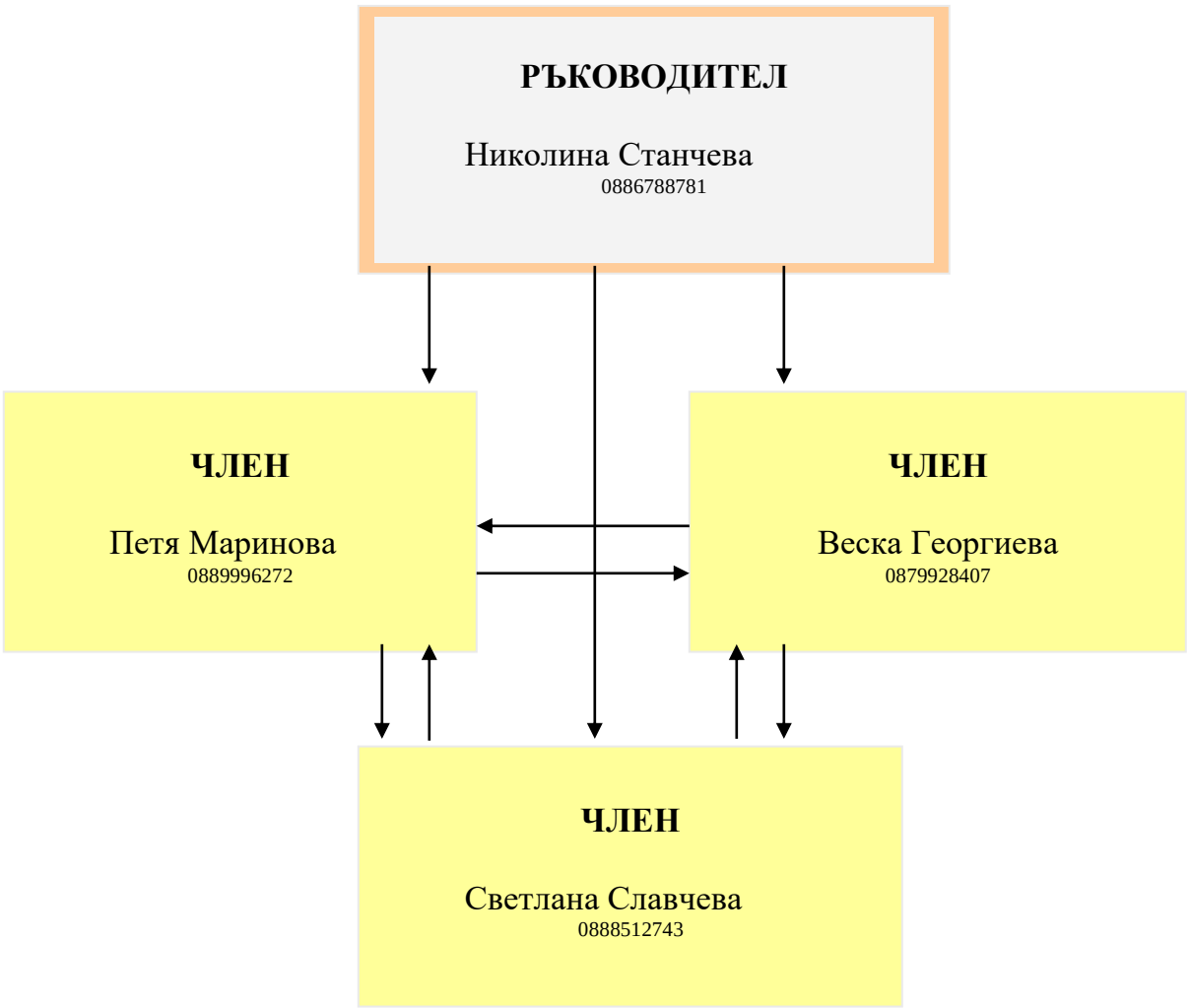
С Х Е М А
ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ССУК

Приложение № 4

СХЕМА
ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ГРУПА

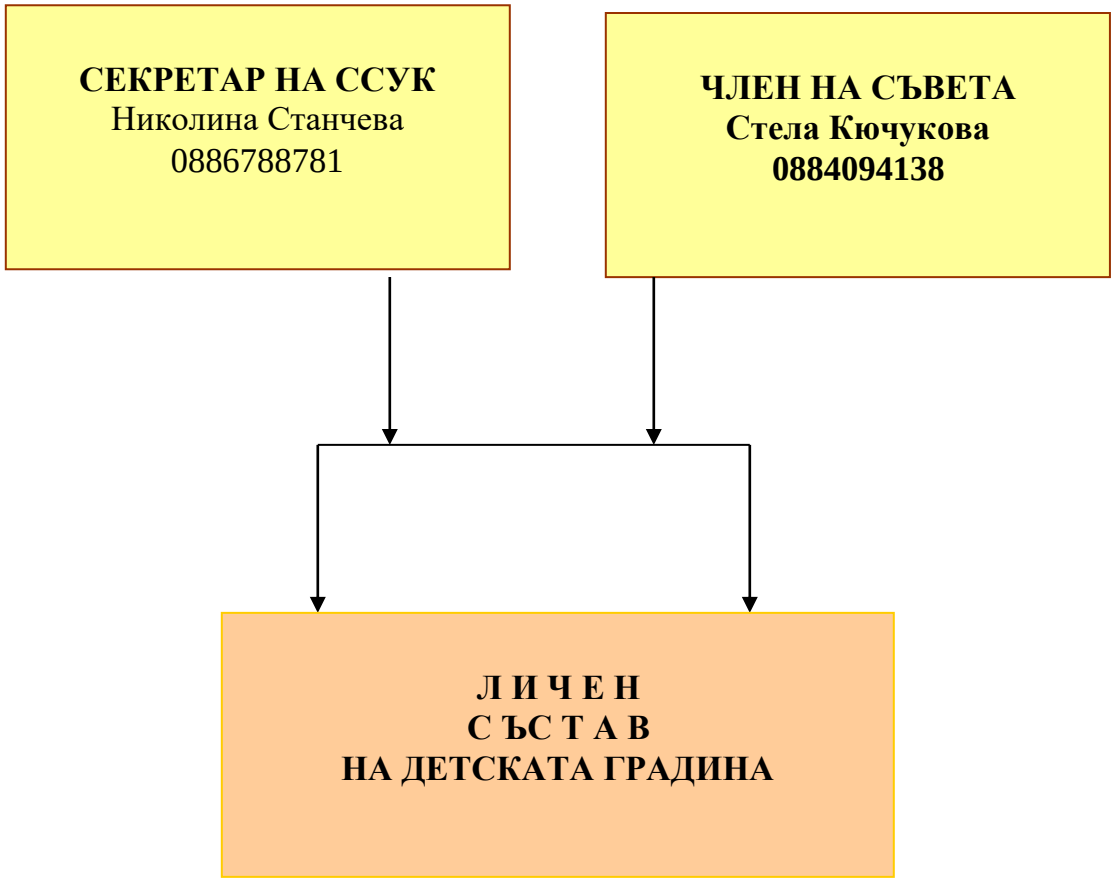
(наименование на групата)
ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ

приложение № 5

СХЕМА

ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ЛИЧНИЯ СЪСТАВ

Приложение № 6

ТАБЛИЦА

за сигналите на "Гражданска защита" и средствата за предаването им

А. Сигнали за видовете опасности, подавани за населението

№ по ред	Наименование на сигнала	Начин на предаване на сигнала чрез националните и местните радиопредаватели и радиоретранслационни възли	Сиренна система	Други
1.	"**Въздушна опасност"**	"Внимание! Внимание! Внимание! Въздушна опасност! Въздушна опасност! Въздушна опасност!" - текстът се повтаря неколкократно, след което се дават указания за поведението на децата и персонала.	Прекъснат вой на електромеханични и електронни сирени в продължение на 3 мин.	С локомотивни свирки, клаксони, камбани и др., с чести удари по звучащи предмети
2.	"**Отбой от въздушна** опасност"	"Внимание! Внимание! Внимание! Отбой от въздушна опасност! Отбой от въздушна опасност! Отбой от въздушна опасност!" - текстът се повтаря неколкократно, след което се дават указания за поведението на децата и персонала.	Непрекъснат вой на електромеханични и електронни сирени в продължение на 3 мин.	
3.	**"Опасност от радиоактивно заразяване**"	"Внимание! Внимание! Внимание! Радиоактивно заразяване. Радиоактивно заразяване. Радиоактивно заразяване" - текстът се повтаря неколкократно, след което се дават указания за поведението на децата и персонала.	Вой на електронни сирени в продължение на 3 мин., последван от указания за поведението на децата и персонала.	С чести удари по звучащи предмети
4.	"**Опасност от химическо и бактериологическо заразяване**"	"Внимание! Внимание! Внимание! Химическо (бактериологично) заразяване. Химическо (бактериологично) заразяване. Химическо (бактериологично) заразяване" - текстът се повтаря неколкократно, след което се дават указания за поведението на децата и персонала.	Вой на електронни сирени в продължение на 3 мин., последван от указания за поведението на децата и персонала.	С чести удари по звучащи предмети

5.	**"Наводнение"**	"Внимание! Внимание! Внимание! Опасност от наводнение. Опасност от наводнение. Опасност от наводнение" - текстът се повтаря неколкократно, след което се дават указания за поведението на децата и персонала.	Вой на електронни сирени в продължение на 3 мин., последван от указания за поведението на децата и персонала.	

Приложение № 7

Детска градина „Еделвайс” – гр. Сливен

8800 Сливен, кв. „Дружба” ☎ 044667539

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ОбССУК

ЗАЯВКА
ЗА НЕОБХОДИМИТЕ ИСЗ

Детски противогази						**Граждански противогази**					
ДП-1			ДП-2		общо	ГП					общо
0	1	2	3	4		0	1	2	3	4	

Забележки:

1. Заявките за детските противогази се правят, ако е залегнало в плана на областта (общината) те да се съхраняват и раздават в заведенията.
2. Заведенията с непрекъснат режим на работа правят задължително заявка за противогази, необходими за децата.

ДИРЕКТОР:
Янка Динева

Приложение № 8

УТВЪРЖДАВАМ:
Директор
и Председател на
Съвета по сигурност
и управление при кризи

Янка Динева..... 2026 г.

РАЗЧЕТ
ЗА РАЗДАВАНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА

Пункт /място за раздаване/ център	Вид на имуществото	Група	Време на раздаване, след събитието
ЗАНИМАЛНЯ – първи етаж	ПРОТИВОГАЗ	ВТОРА	
ЗАНИМАЛНЯ – първи етаж	ПРОТИВОГАЗ	ТРЕТА	
ЗАНИМАЛНЯ – втори етаж	ПРОТИВОГАЗ	ПЪРВА	
ЗАНИМАЛНЯ – втори етаж	ПРОТИВОГАЗ	ПОДГОТВИТЕЛНА	

Секретар на ссук
В ДГ “ Еделвайс”
……

Приложение № 9

РАЗДАВАТЕЛНО-ПРИЕМАТЕЛНА ВЕДОМОСТ

за раздаване на ИСЗ в детската градина
”Еделвайс “- ГР. СЛИВЕН

№	име, фамилия	данни ИСЗ	получил		предал	
			дата	подпис	дата	подпис

Приложение № 10

СПИСЪК

на материалите, необходими за херметизиране на помещенията в детската градина, определени за защита на децата при промишлена авария към
ДГ “ Еделвайс”

№ по ред	**Наименование**	**Мярка**	**Норма за изчисляване**
1.	Полиетилен	4000 $м^2$	Площта на прозорците и вратите, предвидени за херметизиране (А+0,3м)х(Б+0,3м) кв.м
2.	Брезент (одеяла) за входните врати	100 $м^2$	Площта на всяка врата (С+0,6 м)х(Д+0,6м)
3.	Хартиена лента или тиксо с ширина 5 см	100 м	За уплътняване на стъклата и рамките на прозорците
4.	Лепило	50 бр.	За залепване на хартиените ленти
5.	Пирони - 4 см	5 кг.	За закрепване на брезента и одеялата
6.	Тъкани, намокрени със съответни разтвори	30 $м^2$	За уплътняване праговете под вратите, и изтриване на обувките
7.	Оцет	20 кг.	За приготвяне на неутрализиращи разтвори
8.	Сода за хляб	5 кг.	За приготвяне на неутрализиращи разтвори
9.	Чук	9 чука	
10.	Други материали		

Приложение №12

СПИСЪК

на видовете имущества на групите в детската градина

№	Видове имущества	Мярка	Количество
1.	**Индивидуални средства за защита**		
1.1.	Противогази - ГП 1	0	162 бр.
1.2.	Респиратори	1-2	31 бр.
1.3.	Памучно-марлени превръзки		162 бр.
1.4.	Престилки	48-50	31 бр.
1.5.	Гумени ръкавици	3-4	31 бр.
1.6.	Гумени чорапи	37-38	31 бр.
1.7.	Калиев йодит		
2.	**Медицинско имущество**		
2.1.	Санитарни чанти		2 бр.
2.2.	Носилки		92БР.
2.3.	Шини		10 бр.
2.4.	Бинт		100 бр.
2.5.	Памук		100 бр.
3.	**Противопожарно имущество**		
3.1.	Кофпомпи		9 бр.
3.2.	Пожарогасители		10 бр.
3.3.	Кофи		20 бр.
3.4.	Тупалки гумени		10 бр.
4.	**Други**		

Директор:
Янка Динева

УКАЗАТЕЛ С ТЕЛЕФОННИ НОМЕРА

№	Име, фамилия	длъжност	телефон за връзка	
			стационарен	Мобилен
1.	Янка Мандева	председател		**0898670270**
2.		Секретар		**0889940200**
3.	МАРГАРИТА ПРОДАНОВА	Заместник председател	688981	**0899872610**
4	СТЕФКА ГЕНЧЕВА	Учител	634583	**0886731373**
5	ДИАНА ПЕТРОВА	Ръководител санитарен пост	636791	**0889685843**

☎

РПУ гр. Сливен	663 011 644 644
Спешна и неотложна медицинска помощ:	150
Районна служба «Пожарна безопасност и защита на населението»	160 662 554
Териториална дирекция «Гражданска защита» Сливен	667 962
Оперативен комуникационно-информационен център	633 112
Общински съвет за сигурност и управление при кризи	660 066

СХЕМА

ЗА КОМУНИКАЦИЯ И ИНФОРМАЦИЯ

ОТГОВОРНОСТИ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА

Директор на детската градина

- Организира и ръководи разработването и поддържането в актуалност плановете за действие при бедствия и аварии;
- ръководи дейността на съвет за сигурност и управление при кризи;
- ръководи спасителните и аварийно-възстановителните работи;
- поддържа връзка с висшестоящи инстанции и ведомства и взаимодействието при възникване на кризи;
- организира и ръководи дейностите относно провеждането на превантивни мероприятия за повишаване готовността за защита на персонала на детската градина в случай на бедствия и аварии;
- получава информация, анализира обстановката и взема решение за предприемане на необходимите мерки за превантивни мероприятия и управление при кризи

Секретар на Съвета за сигурност и управление при кризи

- В случай на бедствия и аварии, изпълнява функциите си съвместно с членовете на ССУК;
- Подпомага организацията при разработването, поддържането и усвояването на плановете за действие при бедствия и аварии и провеждане на спасителни мероприятия, при възникване на критични ситуации;
- Подпомага дейностите относно провеждането на превантивни мероприятия за повишаване готовността за защита на персонала на детската градина в случай на бедствия и аварии;
- Участва при събирането, разработването и анализа на всички данни, които характеризират фактическата обстановка в обекта при нормални и авариини условия и представя същите в съответния вид, форма и съдържание на ССУК.

Т А Б Л И Ц А ЗА ЕФЕКТИВНОСТ НА ПОДДРЪЧНИ СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА

подръчно средство	слоеве	защитна ефективност
1. Мъжка носна кърпа	8	8,5
	1 смачкан	8,5
	1 влажен	3,0
	1 сух	1,4
2. Хавлиена кърпа	1-2	4,0
3. Памучна риза	1 влажен	3,0
	2 сухи	3,0
4. Памучен плат	1 влажен	2,3
	1 сух	2,0

Спомагателните средства за защита на дихателните органи могат да се използуват и като допълнително средство за защита при укриване и в хода на евакуацията.

Защитни мероприятия:

- дезактивацията на местност, здание /прилага се в хода на средната и късната фаза на аварията и води за снижаване предимно на дозата, получена от външно облъчване/.
- измиване на радиоактивните вещества от повърхността на здания, съоръжения, оборудване, транспортни средства и т.н. с вода и водни разтвори;
- обработка на замърсените предмети със съответни химически композиции;
- фиксиране на радиоактивните вещества,
- преораване на селскостопанските земи, пасища и т.н.;изземване на горния слой почва, транспортиране и погребването му в специални депа.

ПРЕПОРЪКИ ЗА ДЕЙСТВИЕ И ПОВЕДЕНИЕ ПРИ ОБЩА АВАРИЯ В АЕЦ

- Да се диша предимно през носа (секретите да се изплюват, а не да се поглъщат). При запрашен въздух да се диша през навлажнена кърпа, памучна марлена превръзка и др.
- Прозорците на обитаваните помещения при запрашване на въздуха да се държат затворени. При влизане в тях задължително да се свалят обувките и да се сменя облеклото (изкуствените тъкани се замърсяват повече).
- Да не се мете. Да се почиства често чрез забърсване с влажен парцал. При използване на прахосмукачка, изходящата струя да се насочва вън от помещението или да се филтрира допълнително през мокра тъкан.
- По-често да се измиват ръцете, косата и краката, респективно цялостно изкъпване. Да се преустанови къпането и миенето в открити водоеми и плувни басейни.
- Изпраните дрехи да се сушат в закрити помещения.
- Хранителните продукти и готовите ястия да се държат в затворени съдове, кутии или пликове (пластмасовите кутии и полиетиленовите пликове се замърсяват повече отвън, поради електростатичното привличане на праховите частици).
- Да не се консумират листни зеленчуци (салати, марули, спанак, лозови листа, пера от пресен лук, чесън и други).
- Децата да консумират предимно мляко на прах.
- Да се приберат децата на закрито (извеждането им извън домовете, детските заведения и училищата).
- Забранява се провеждането на масови мероприятия на открито.
- При данни за повишена радиоактивност на питейната вода да се консумират минерални води или води от бактериално чисти водоизточници.
- Използването на препарати за йодна профилактика да става само по изричните указания на медицинските органи.
- Да се ограничи движението на личните МПС, особено по черни и прашни пътища, а при необходимост движението да става при затворени прозорци на превозното средство.

ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ РАДИАЦИОННА АВАРИЯ

- Да се работи само след като са взети всички предпазни мерки за защита от йонизиращи лъчения в зоната на аварията;
- Да не се предприемат дейности без защитно облекло и оборудване. Да се познават правилата за употребата им;
- Да се познават нивата на погълнатата доза, при които е необходимо извеждане на член от аварийния екип извън зоната на аварийно-спасителните работи;
- Да не се престоява дълго в зони, където мощността на дозата е по – висока от 1 mSv/h.
- Да се работи с повишено внимание и възможно по-кратко в зони където мощността на дозата е по- висока от 10 mSv/h.
- Да не се извършват дейности в зони, където мощността на дозата е по- висока от 100 mSv/h, освен ако не е под контрол на специалист от НЦРРЗ и се отнася за животоспасяващи дейности.
- Да се работи при минимално време, максимална защита и максимално разстояние от източника на лъчение.
- Да се планира предварително дейността в зоната на повишен радиационен фон.
- Да не се предприемат излишни рискове.
- Да не се яде, пие или пуши в замърсената зона.
- При съмнение за правилност на действие, да се търси съвет от ръководителя на аварийните дейности.

ПРЕПОРЪКИ ПРИ ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ

Земетресението е природно бедствие, което не може да бъде предсказано. Неговата продължителност не е голяма, но последствията са тежки. На територията на нашата страна най-опасните сеизмични зони с възможен максимален магнитуд седма степен по Рихтер са: Кресненската, Пловдивската, Софийската, Горнооряховската и Шабленската. Земетресенията са природни бедствия, които не могат да бъдат предотвратени. За недопускането на човешки жертви и тежки материални загуби, държавните органи предприемат мерки, свързани с антисеизмичното строителство, спазване на строителните норми, създаване на готовност за адекватно реагиране и за ликвидиране на последиците.
Не трябва обаче да забравяме, че правилното поведение на всеки от нас може да бъде животоспасяващо.

Какво трябва да правим при земетресение?

- **При сеизмично спокоен период:**
  - Вкъщи трябва да имате поставени на удобно място фенерче, транзистор, чантичка за документи и особено ценни вещи, аптечка с необходимите ви лекарства, свирка, по една топла дреха за всеки, резерв от храна и вода.
  - Закрепете здраво мебелите вкъщи и не поставяйте тежки, лесно падащи предмети на високи места.
  - Съхранявайте пожароопасните вещества и отрови в плътно затворени съдове.
  - Оставете свободен входа на жилището и не го задръствайте с предмети.
  - Помислете и определете в жилището си най-безопасното място. Имайте предвид, че при земетресение най-опасни са балконите, външните стени, стълбищата и асансьорите.
  - Подгответе план за поведението на всеки член от вашето семейство.
- **При усещане на първия трус:**
  - Не трябва да напускат жилището, училището и изобщо сградата, в която се намират, освен ако бихте могли да излезете на открито за около 10 секунди.
  - Заемете най-безопасното място в сградата - под рамката на вратата, близо до вътрешна стена, колона, под стабилна маса или легло.
  - След първите вибрации люлеенето ще се засилва, запазете самообладание и не хуквайте към асансьорите и стълбите.
  - Ако сте на улицата, застанете далеч от сгради и далекопроводи.
  - Ако трусът ви завари зад волана, спрете на открито, безопасно място и изчакайте.
  - В обществения транспорт е по-добре да изчакате края на труса в превозното средство.
- **След преминаването на първия трус:**
  - Изключете електричеството, газта и водата.
  - Вземете подготвения багаж и бързо напуснете сградата.
  - Слезте по стълбите, не ползвайте асансьор и осигурете предимство за майките с деца и за възрастните хора.

ПРАВИЛА ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ ПРОМИШЛЕНИ ОТРОВИ

В промишлеността се използват и съхраняват големи количества химически вещества, които при определени обстоятелства – аварии или природни бедствия, могат да се превърнат в заплаха за здравето и живота на хората. С цел недопускане на аварии се предприемат строги превантивни мерки. Ако въпреки това възникнат, ще има незабавна реакция на специализираните органи за овладяване на обстановката и за ликвидиране на последиците. Необходимо е да знаем какви потенциално опасни обекти има в района, в който живеем и какво можем ние самите да направим в случай на тежка авария или на природно бедствие, вследствие на което е възможно да има изтичане на отровни вещества.

Най-често срещаните промишлени отрови са амоняк и хлор.

- Амонякът е безцветен газ с остра задушлива миризма, два пъти по-лек от въздуха, образува експлозивни смеси. Разтворим е във вода. Парите на амоняка образуват бял облак, който се издига на височина до 20-30 м. Вследствие на поетата влага от въздуха облакът отново се спуска близо до земната повърхност. Разпространението на амонячния облак зависи от приземната метеорологична обстановка. Водните завеси по пътя на облака ограничават неговото разпостранение; . Амонякът засяга горните дихателни пътища, а в по-голяма концентрация - централната нервна система. Причинява задушаване, силни пристъпи на кашлица, болки в очите, зачервяване на кожата с поява на червени петна и мехури, виене на свят, болки в стомаха и повръщане. В случаи на тежки отравяния може да настъпи сърдечна слабост и смърт.

- Хлорът е силно отровен газ, с характерна остра, задушаваща миризма, негорим е и има жълто-зелен цвят. Разтворим е във вода. Бързо се изпарява и образува жълтозелен облак, който се движи близо до земната повърхност и се събира в ниските места и тунели. За ограничаване на замърсяването с хлор, мястото на теча се залива с вода, варно мляко, амонячна вода и се създават водни завеси, които намаляват разпространението на изпаренията. Предизвиква силно раздразнение на дихателните пътища, мъчителна кашлица, болки в гърдите, парене и сълзене в очите, при съприкосновение предизвиква изгаряния по кожата. При високи концентрации може да причини оток на белите дробове и смърт.

Поведение при авария и изтичане на промишлени отровни вещества:

- При получаване на сигнал от органите на Гражданска защита, запазете самообладание и предайте за опасността на хората, около вас.
- Ако сте вкъщи, затворете и уплътнете прозорците, вратите и отдушниците, закрепете към тях мокри одеала, завеси и др. При възможност, заемете горните етажи на сградата.
- Пригответе си противогаза, а ако нямате – намокрете марлена превръзка, кърпа или хавлия,
- Ако се намирате на открито, напуснете заразения район, като се движите перпендикулярно на посоката на вятъра.
- Ако сте в превозно средство, затворете прозорците, продължете по най-късия път и излезте извън заразения район.
- Помогнете на пострадалите. Изведете ги на чист въздух. Не правете изкуствено дишане, освободете ги от стягащите дрехи. Препоръчително е на пострадалите да се даде топло мляко и минерална вода.

- При отравяне с амоняк се препоръчва чист въздух, вдишване на водна пара с прибавка на оцет или лимонтузу /в горещата вода се сипва оцет/. При поражение на кожата от амоняк, след измиването й с чиста вода се прави компрес с 2-3 % воден разтвор на оцетна, лимонена или винена киселина. Направете промивка на очите с вода, 0,5-1% разтвор на стипца или 2-3 % разтвор на оцет .
- На пострадалите от хлор промийте очите, носа и устата с 2% разтвор на сода бикарбонат /1 чаена лъжичка в чаша вода/. Правят се кислородни инхалации. Прилага се вдишване на пари от смес на спирт, етер или амоняк. Препоръчва се и вдишване на пулверизиран разтвор на сода бикарбонат. Пострадалите се изпращат в болнично заведение.
- При излизане от заразения район, махнете и проветрете дрехите си, преди да сте свалили индивидуалните средства за защита. Промийте устата и очите си, измийте тялото си с вода и сапун и облечете чисти дрехи.
- При завръщане по домовете и работните места /след отстраняване на аварията/ проветрете помещенията и избършете мебелите, пода и стените с влажна кърпа.
- Обработвайте хранителните продукти чрез обилно измиване и отстраняване на повърхностния слой. Плодовете и зеленчуците от дворовете ползвайте, ако има разрешение на компетентните органи.
- Не извеждайте на паша животните в заразените райони.

- Живак. Живакът е течен метал, изпарява се трудно, но парите му са изключително отровни. Внасянето на живак в жилищата е опасно. С различни метали и сплави – злато, мед, сребро, месинг и бронз, живакът образува амалгама, трайно се задържа върху тяхната повърхност, изпарява се бавно и може да стане причина за сериозни натравяния.
При продължително въздействие на парите на живака върху човешкия организъм се получава метален вкус в устата. При високи концентрации се увреждa предимно нервната система, отслабва паметта, появява се обща слабост, раздразнителност, главоболие и нарушен сън. Попадайки в организма чрез храна живакът и неговите съединения, засягат сърцето, червения костен мозък, кръвоносните съдове, черния дроб, далака, храносмилателната дейност, бъбреците и кожата.

Ако счупите термометър или поради някаква друга причина разпилеете живак трябва да предприемете следните защитни мерки:

- Мястото на разпиления живак се обработва със сяра на прах. Отворете прозорците, за да се прочисти въздуха в помещението
- Посипаният със сяра живак съберете с помпичка, лист от медно фолио, четка или прахосмукачка със задържащ филтър. Почистете мястото с миещи препарати.
- При поглъщане на живак, устата се изплаква добре с вода. При попадане на живак в очите, те обилно се плискат с вода в продължение на 15 минути. Трябва незабавно да потърсите лекарска помощ.
- Ако децата са играли с “подвижните топчета”, незабавно свалете замърсените дрехи, изкъпете ги обилно с вода и сапун.
- При вдишване на живачни пари, пострадалият се извежда на чист въздух, и се оставя в покой.
- При всички случаи на отравяния с живак и живачни съединения потърсете лекар-токсиколог.

Основни правила за поведение при пожар:

☞ запазете спокойствие!

☞ не се поддавайте на паника!

☞ обадете се на телефон 160!

☞ не губете време за прибиране на вещи или довършване на работа!

☞ не отваряйте вратата или прозорците на горящото помещение преди да сте осигурили средства за гасене!

☞ незабавно се насочете към евакуационните изходи!

☞ движете се приведени ниско към пода, там въздухът е най–чист!

☞ при преминаване през горящо помещение намокрете дрехите си обилно с вода или се наметнете с намокрено одеяло!

☞ за предпазване от дима поставете пред носа и устата си навлажнена кърпа!

☞ ако горят електроуреди спрете електронапрежението!

☞ не използвайте вода за гасене на електроуреди или офис техника под напрежение!

☞ при невъзможност да напуснете сградата насочете се към тераса, сервизно помещение или други подобни, където няма горими материали. Уплътнете с подръчни средства отворите, така че да не прониква дим. Намокрете дрехите си и чакайте идването на противопожарните екипи!

☞ в никакъв случай не се връщайте обратно!

КАРТА

нанесени са:

- местонахождението на детската градина;
- маршрут за извеждане пеша;
- местата за изчакване на автобусите;
- местата за разполагане след възникване на бедствието;
- места на: Община Сливен – ПОбКЗНБАК, дирекция „Гражданска защита”, Спешна и неотложна медицинска помощ /СНМП/, РСПБЗН, РПУ, МБАЛ „Д-р Иван Селимински”, болница „Амброаз Паре”, ДКЦ - 1 , ДКЦ - 2.